

HRVATSKI SABOR

Odbor za zaštitu okoliša i prirode

KLASA: 022-03/20-03/40

URBROJ: 6521-29-20 -

Zagreb, 16. listopada 2020.

D.E.U. br.20/008

ODBOR ZA EUROPSKE POSLOVE

g. Domagoj Hajduković, predsjednik

Predmet: Mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske o Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030. – Vraćanje prirode u naš život COM (2020) 380, D.E.U. br. 20/008

Odbor za zaštitu okoliša i prirode Hrvatskoga sabora razmotrio je, na 4. sjednici održanoj 16. listopada 2020. godine Stajalište Republike Hrvatske o Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030. – Vraćanje prirode u naš život COM (2020) 380, koje je Odboru za zaštitu okoliša i prirode sukladno članku 154. stavku 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora dostavio Odbor za europske poslove, aktom od 2. listopada 2020. godine.

Stajalište Republike Hrvatske o ovom Prijedlogu Direktive usvojila je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske Zaključkom Klasa: 022-03/20-07/254, Urbroj: 50301-21/32-20-2 na sjednici održanoj 28. rujna 2020. godine.

Stajalište Republike Hrvatske obrazložio je državni tajnik Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja te istaknuo da je cilj ove Strategije osigurati da bioraznolikost Europe bude na putu ka oporavku do 2030. za dobrobit ljudi, planeta, klime i našeg gospodarstva. Strategija adresira pet ključnih uzročnika gubitka bioraznolikosti: promjenu načina uporabe zemljišta i mora, prekomjerno iskorištavanje resursa, klimatske promjene, onečišćenje i invazivne strane vrste. U Strategiji se među ostalim predlaže da se odrede obvezujući ciljevi za obnovu degradiranih ekosustava, poboljša stanje očuvanosti zaštićenih staništa i vrsta u EU-u, oprašivači vrata na poljoprivredna zemljišta, smanji onečišćenje, poveća broj zelenih površina u gradovima, poboljša zdravlje europskih šuma te potakne ekološka poljoprivreda i druge poljoprivredne prakse koje pogoduju bioraznolikosti. Predlažu se konkretni koraci kako bi se bioraznolikost Europe počela oporavljati do 2030., uključujući pravnu zaštitu najmanje 30% europskog kopna i 30% mora, djelotvorno upravljanje zaštićenim područjima, kao i vraćanje obilježja krajobraza velike raznolikosti na najmanje 10% poljoprivrednog zemljišta. EK će ujedno nastojati mobilizirati sve instrumente vanjske politike kako bi pridonijela izradi ambicioznog novog globalnog okvira UN-a za bioraznolikost na Konferenciji stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti 2021. godine.

Republika Hrvatska podržava cilj zakonske zaštite najmanje 30% kopnenih i 30% morskih ekosustava u EU-u. Trenutno imamo pravno zaštićeno (u mreži Natura 2000 i kroz zaštićena područja u nacionalnim kategorijama zaštite) 37,96% kopna i preko 9% mora pod nacionalnom jurisdikcijom. Stav je RH da je nužno voditi računa o regionalnim posebnostima koje uključuju različito vrijedna staništa te o koristi koju zaštita donosi, a ne samo o površini zaštićenog područja. Stoga sama površina ne bi trebala biti jedini kriterij.

RH načelno podržava krajnji cilj uspostave 10% strogo zaštićenih područja na onim dijelovima čija je važnost i uloga u očuvanju bioraznolikosti znanstveno neupitna. No ujedno smatra da uz ova područja u 10% strogo zaštićenog prostora EU-a trebaju ući i područja država članica koja trenutno nemaju visoku bioraznolikost, ali imaju potencijal da je dostignu. Na ovaj način zemlje članice EU-a mogu ravnomjernije podnijeti teret ovih zahtjevnih, ali nužnih ciljeva. Time ove obveze stroge zaštite neće teretiti samo zemlje s visokom bioraznolikošću koje su u

pravilu slabije razvijene zemlje EU-a i koje trenutno većim udjelom nacionalnih površina doprinose zajedničkoj mreži EU-a Natura 2000.

RH ujedno načelno podržava uspostavu pravno obvezujućih ciljeva za obnovu prirode te na razini RH ističe važnost obnove slatkovodnih ekosustava (rijeka i manjih vodotoka). Podržava se i cilj koji se odnosi na zaustavljanje trenda opadanja oprašivača te poljoprivredne ciljeve koji se odnose na smanjenje upotrebe i rizika od kemijskih pesticida, kao i upotrebe opasnijih pesticida i smanjenje uporabe gnojiva. Pozdravlja se i namjera povećanja udjela poljoprivrednih površina pod ekološkom proizvodnjom kao i poljoprivrednih površina pod obilježjima krajobraza velike raznolikosti. Ujedno se podržavaju ciljevi koji se odnose na smanjenje gubitka zemljišta i obnovu ekosustava tla.

RH načelno podržava radnje koje imaju za cilj uspostavu dobrog stanja okoliša morskih ekosustava smanjenjem negativnih utjecaja na osjetljive vrste i staništa. Međutim, takvim radnjama trebaju prethoditi kvalitetne analize socio-ekonomskog aspekta te adekvatni financijski mehanizmi koji bi eliminirali negativan utjecaj na postojeće gospodarske aktivnosti. RH naglašava da je potrebno nastaviti aktivno raditi na smanjenju negativnog utjecaja ribolova na morski okoliš. U RH je potrebno nastaviti suradnju na analizama i procjeni mogućih štetnih učinaka pridnenih alata na morskim područjima Natura 2000, prvenstveno putem provođenja postupka ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu za Planove upravljanja iz sektora ribarstva (primjerice planove upravljanja ribolovnim alatima). Sa stajališta RH istaknuta je važnost obnove i zaštite posebno vrijednih morskih staništa koji doprinose očuvanju bioraznolikosti te su potpora održivim ribljim stokovima. U izradu budućih nacionalnih prostornih planovaorskog područja (epikontinentalni pojas i ZERP), koje države članice moraju izraditi do 2021. godine, trebaju se uključiti svi relevantni sektori te je potrebno s okolišnog aspekta sagledati sve njihove interakcije prilikom namjene i načina korištenjaorskog područja.

RH podržava izdvajanje dodatnih sredstava EU-a za postizanje ciljeva koji doprinose implementaciji Strategije kao i usvajanje novog ambicioznog plana za bioraznolikost na globalnoj razini u sklopu 15. Konferencije stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti. Po usvajanju Strategije i donošenjem dokumenata predviđenih Strategijom RH će definirati nove nacionalne ciljeve koje će dodatno ugraditi i u novu Strategiju zaštite prirode.

Nakon uvodnog izlaganja predlagatelja postavljeno je konkretno pitanje zašto za vjetroelektranu Vrataruša II kod Sinja nije proveden postupak procjene utjecaja na okoliš i ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu kad je poznato da nisu točno utvrđeni mogući utjecaji vjetroelektrane na bjeloglave supove i sure orlove koji se gnijezde i hrane na planiranoj lokaciji vjetroelektrane, a radi se o strogo zaštićenim pticama i rijetkim grabljivicama čija populacija stagnira u RH. Predstavnik ministarstva je odgovorio da je postupak povrede prava protiv Republike Hrvatske proveden pred Europskom komisijom, te da Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja može dostaviti pisani odgovor na navedeno pitanje.

Odbor za zaštitu okoliša i prirode Hrvatskoga sabora, sukladno članku 152. stavku 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora većinom glasova (10 glasova „za“ i 3 glasa „suzdržan“) je utvrdio sljedeće:

MIŠLJENJE

Odbor podržava Stajalište Republike Hrvatske o Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030. – Vraćanje prirode u naš život COM (2020) 380

Za izvjestitelja na sjednici Odbora za europske poslove određena je Sandra Benčić, predsjednica Odbora.

PREDSJEDNICA ODBORA

Sandra Benčić

